

[J. P. Nielsen.]

Tanke med Forslaget vil jeg karakterisere saaledes, at alle de Steder, hvor det er muligt at faa danske Folkeskoler med særlige Skolekommissioner og særlige Tysklærere, der ønsker man det fra det tyske Mindretals Side; thi der bærer det offentlige Udgifter i fuldt Maal, og som Supplement dertil — men naturligvis kun, hvor det er ganske nødvendigt — tyske Privatskoler, hvor man saa fra Mindretallets Side giver Tilskud dertil. Det er ganske givet, at der vil blive en væsentlig Forskel paa, hvad de to Ordninger vil koste det tyske Mindretal indenfor vore Grænser. Jeg staar nu paa, at det er Staten — og det er ogsaa mit Partis Program, — at det er Staten, der skal ordne Skolevæsenet og ordne det paa en saa frisindet Maade, at det tyske Mindretal kan være tjent dermed. Vi vil fra vor Side ikke have nogen som helst Begrænsning i det tyske Mindretals Muligheder for at faa Børnene undervist i det Sprog og den Kultur, som de har kær.

Med Hensyn til den højere Undervisning vil jeg sige, at saaledes som Forholdene nu har formet sig dernede, er jeg absolut Tilhænger af, at vi lader de unge Mennesker studere ved Universiteter og Lærestalter i Danmark, naar de er i Stand til at følge Undervisningen der og altsaa ogsaa i Stand til at tage Eksaminer og blive Ingeniører, Læger, Sagførere, hvad det nu kan være. At hindre dette vilde jo kun være at gøre Mindretallets Børn til Stifbørn. Der bliver sagt, at vi ikke skal oprette en Stat i Staten. Nej, vi skal ikke oprette en lille Stat, hvis Borgere har mindre Rettigheder, end den øvrige Befolkning og dens Børn har. Det Standpunkt er ganske uholdbart, det vil jeg sige til den højtærede Undervisningsminister.

Den højtærede Minister talte nu atter om en Kommission, og jeg er ikke i Tvivl om, at en saadan Kommission vil blive sammensat af Folk, der har saa lidt med Forholdene i Sønderjylland at gøre som vel muligt.

Jeg skal oplyse, at det allerede nu er saaledes, at enhver, der har en Studentereksamen, som staar paa Højde med et andet Lands Studentereksamen, kan studere i dette andet Land. Ved Berlins Universitet studerer der i Øjeblikket i hvert Fald een, en ung Pige, tilhørende det danske Mindretal, som har taget Studentereksamen her i Danmark — hendes Forældre har tysk Statsborgerret — og hun studerer ved Berlins Universitet med samme Rettigheder som tyske Studenter, hvilket altsaa vil

sige, at naar hun har faaet sin Eksamen, er der intet i Verden, der kan hindre hende i at søge en eller anden Stilling, thi hendes Eksamen giver lige saa megen Rettighed som andres Eksamen. Det er fuldstændigt reaktionært at ville hindre det tyske Mindretal i at faa det Ønske opfyldt, at man med tysk Studentereksamen kan studere ved Universitetet her, og det er et Standpunkt, som vi ikke kan staa os ved at indtage. Naar det nu siges, at vi ikke i den Henseende har nogen traktatmæssig Forpligtelse overfor Tyskland, er det en Sandhed med forskellige Behæftelser, thi den danske Fredsdelegation i Paris slap kun for denne Traktat, fordi den erklærede, at Danmark havde en saa frisindet Lovgivning, at det tyske Mindretal kunde faa sine Rettigheder fuldt ud anerkendt, og da dette ikke forslø, erklærede Delegationen, at det tyske Mindretal ingen Sinds skulde faa mindre Rettigheder, end andre Stater bød deres Mindretal. Denne Udtalelse hæfter vi allesammen for, og nu er det, som jeg nævnte, internationalt anerkendt, at man med det ene Lands Studentereksamen kan studere ved det andet Lands Universitet, idet man dog nogle Steder skal underkaste sig en Prøve i det paagældende Lands Sprog. Dette er f. Eks. Tilfældet i Berlin, hvor jeg selv har haft en Søn, der har studeret; efter at han havde taget denne Prøve, blev han immatrikuleret. Den samme Regel gælder for øvrigt i Paris, hvor han ogsaa har været. Vi kan ikke her stille os paa det Standpunkt, at alle andre med Studentereksamen kan studere ved Københavns Universitet, kun ikke det tyske Mindretals Børn med tysk Studentereksamen. Jeg er glad ved, at mit Parti er kommet til den Opfattelse, at et saadant Standpunkt er uholdbart.

Hvad Realeksamen angaar, vil jeg sige til det ærede Medlem Hr. Schmidt, at hvis det tyske Mindretal ønsker, at tysk Realeksamen skal have samme Rettigheder som dansk Realeksamen, er det nødvendigt at gaa den Vej, som min afdøde Partifælle Fru Nina Bang gik, nemlig at man efter tysk Mellemskoleeksamen underkaster sig en Prøve og tager Realeksamen paa det danske Sprog. Dette er ganske naturligt, thi medens man ved Universitetet tager den Embedseksamen, som er gældende for alle andre Studenter indenfor de forskellige Fakulteter, kan man ikke have nogle Mennesker, der har taget Realeksamen paa Tysk, og andre, der har taget Realeksamen paa Dansk — og en tilsvarende Regel gælder i andre Lande — af den simple Grund, at